

I. B.:

Sokolska požrtvovnost.

edu vrline, što treba da rese svakoga pravoga Sokola i svaku pravu Sokolicu, spada i sokolska požrtvovnost.

Sokol treba da je svestan svih onih dužnosti, koje ga vežu sa sokolskom organizacijom, i mora da ih vrši, premda to nije vazda prijatno i lako. Za sokolsku organizaciju treba žrtvovati svoje prosto vreme i posvetiti ga sokolskomu radu za njegov napredak i procvat.

No ne samo to. I novčanih žrtava zahteva sokolska organizacija, jer ni ona ne može bez toga biti, kako ni nijedna druga organizacija. Nisu to dakako veliki doprinosi, i mnogi ih članovi niti ne osete kad ih plaćaju, za nje ti doprinosi nisu nikakve žrtve. Imamo pako u sokolskim organizacijama i članova, koji mučno uplaćuju svoje sokolske doprinose pa usprkos tome vrše svoju dužnost: oni se žrtvuju za Sokolstvo.

Naša sokolska organizacija imala je velikih izdataka za svoj I. jugoslovenski svesokolski slet god. 1922. i za sudelovanje na Olimpijadi u Parizu; pokazala je kod obiju prilika što može i koliko vredi, ali je došla u težak novčani položaj, koji joj sada smeta u radu i napretku. Da se izbavi iz tih neprilika, mora da apelira na svoje članstvo da joj pomogne iz neprilika. Treba tu požrtvovnosti Sokola, treba da svatko po svojim

silama podupre sokolsku organizaciju. Oni, koji su tako sretni te imaju više nego im treba, moraju više žrtvovati, a tko ima malo, neka žrtvuje od mala malo.

I vi, sokolski naraštajnici i sokolske naraštajnice, stupit ćete pre ili docnije u naše sokolske redove, da, već se i danas ubrajate u veliku sokolsku obitelj, stoga ste i vi pozvani, da se prema vašim silama žrtvujete za naše Sokolstvo. Ne zahtevamo od vas novčanih žrtava. To ne bi bilo lepo od nas, jer znamo, da si sami još ne možete zaraditi, budući da ste premladi. Ali svoju požrtvovnost možete iskazati drukčije.

Gotovo ste čuli, da je Jugoslovenski Sokolski Savez priredio lutriju sa više lepih i velikih zgoditaka. Za tu lutriju treba raspaćati 100.000 srećaka. To nije laka stvar, i danas je još tih srećaka na hiljade nerasprodanih, a nalaze se kod društava i kod Jugoslovenskoga Sokolskoga Saveza.

Za saveznu lutriju možete i vi, naraštajnici i naraštajnice, da pokazete svoju požrtvovnost. Uzmite savezne srećke i rasprodajte ih! Da svaki od vas proda samo 10 srećaka, pomislite, koliko srećaka biste prodali, ta lanjska godišnja statistika izkazuje vas 10.938. Ako bi svatko od vas bio tako požrtvovan, nedostajalo bi nam srećaka. Ne zahtevamo dakle mnogo od vas.

Budući da se srećkanje savezne lutrije vrši već 1. marta 1926., imate još samo dva meseca vremena. Ali i za to vreme ispunit ćete tu svoju zadaću, ako spoznate, da je požrtvovnost vaša dužnost. o čem ne dvojimo.

Za primer sokolske svesti i požrtvovnosti donášamo vam pred oči sokolski naraštaj i sokolsku decu iz Broda na Savi. Ta je mladež sabrala 150 Din i poklonila ih JSS na dar za sanaciju Saveznih finansija. S darom poslala je Savezu i naredno pismo:

Bratski Jugoslovenski Sokolski Saveze! Mi, najmlađi članovi velike sokolske obitelji, sakupljeni danas u Sokolani, u našoj školi sjetismo se i Tebe, bratski Saveze, te na prijedlog našeg prednjaka Emila Vukotića, sakupismo mali dar od 150 Din. Malen je dar, ali je od srca. Svojim malim darom hoćemo da Ti olakšamo teret, veliku brigu, koja Ti je pala na glavu, ne radi Tebe samoga, nego radi naše dobrobiti, radi nas. Mi želimo, da ovaj mali dar bude na pomoć Tebi, da se što uspješnije boriš i da svladaš onaj veliki dug, u koji si zapao radi slave ne svoje nego radi slave i koristi cijelog nam jugoslovenskog naroda. Ipak u našoj, čisto našoj državi ne nalaziš priznanja, nemaš pomoći, premda su jugoslovenski Sokoli u teškoj borbi sa ostalim narodima iznijeli, proturali ovjenčanu našu milu jugoslovensku zastavu na prvo, na najviše mjesto, koja se ponosno vijorila na najvišem mjestu a uz bok joj bratska československa zastava. Nitko nam nije pomogao, no i ne molimo, barem ćemo moći reći: Sami smo se uradili, bez ičije pomoći.

Bratski Saveze! Ustraj i dalje u ovom radu, u istom cilju, jer smo svjesni, da ono što se radi u Sokolani, što se radi za Sokolstvo, da se

time radi u narodu za naš jugoslovenski narod. Ustraj u radu i borbi! Uzvišena sokolska ideja mora pobijediti prije ili poslije, a štogod radiš, to radiš na dobrobiti našeg jugoslovenskog naroda. Zdravo!

U Brodu, 30. rujna 1925. Sokolski podmladak i naraštaj u Brodu.

Uvereni smo, da će se i ostala jugoslovenska sokolska omladina ugledati u požrtvornost brodskih Sokolića i po svojim silama raspčavati savezne srećke.

JOS. A. KRALJIĆ:

Rastuženi sokô.

Jutrom rano doletjela
na prozor mi sokô ptica,
o okno mi kljunom tuče
kô da zove sirotica.

— Što je tebi, moj sokole,
da dolijećeš zorom rano
prije nego san se budi,
prije nego dan je svano? —

»Ne pitaj za jade moje —
s istarskijeh dođoh strana,
gdje mi djeca tugu tuže,
gdje mi radost zakopana.

Na obali sokolići
prelomljenih cvile krila,
a nad njima suze roni
rasplakana majka mila.

I u noći, kada vjetri
huje jače, valom pjene,
u očaju majka zove
sa vrlatne one stijene.

O ponoći, kada munje
smrcu prijete, orkan vije,
svuda čut je vapaj zdvojni
sa obala istarskije...«

Ah, ne tuguj, moj sokole,
gajit ćemo sokoliće
i ulijet im duše svoje,
kad se skupe u osviće.

I čim zora naša svane,
prhnuti će smjele ptice,
da utješe braću svoju —
istarske nam sirotice.

Zasjati će žarko sunce,
da ogrije srce mruće,
klikat će sokolići —
slavit braće uskrснуće!

BEZ GUBITKA NE MOŽ' BITI NI DOBITKA.

Crtrice sa medjusletskih utakmica u Beogradu.

Beograd! Napokon ispuniće mi se davna želja: polazim prvi put u životu u Beograd. Kao dete, koje po prvi put kreće u nov kraj i već nekoliko dana pre putovanja pravo ni ne spava ni jede, nego neprestano misli na putovanje, jedva isčekujući dan i čas polaska, brojeći nestrpljivo i sate, koji mu se kao godine duge čine, tako sam skoro i ja isčekivao željno i nestrpljivo dan odlaska. A bili su i posebni razlozi, radi kojih se ja veselio, pa kada za njih doznate, biće vam razumivo moje detinsko veselje.

Još pre rata na Balkanu god. 1912., kojim su nakon 500 godina robovanja oslobođena bila i prisajedinjena Srbiji Stara Srbija, mi Sokoli iskreno i bratski smo voleli sve Slavene, a nas troje braće ovde na Jugu mazili se i osećali kao jedno. Ali nakon rata god. 1912. gledali smo na braću iz Srbije kao nekakove legendarne junake, kojima se nijedna svetska sila nemože suprotstaviti. Te godine poput vihora pometala je srpska vojska Turke iz starih srpskih krajeva. Danas dolazila jedna vest o slavnoj pobedi srpskog oružja i dok smo ju mi u bivšoj Austro-Ugarskoj zaneseni slavili i od veselja klikovali, već je dolazila nova, koja ti javljala drugu veliku pobedu. Ja mislim, da u samoj Srbiji nije bilo većeg veselja i zanosu, nego li u bivšim krajevima Austro-Ugarske, gde smo mi robovali.

Pomislite kakovu je silu predstavljala u sebi srpska vojska, koja brojem i oružjem nadmoćniju tursku vojsku uništila i rasterala takovom brzinom i lakoćom, da nisi dospeo, da se snadješ i da pravo slediš događaje.

U toj silnoj životnoj snazi srpske vojske, odnosno srpskog dela našeg naroda, mahom smo uočili i oćutili siguran oslon i jamstvo, da će ta snaga provesti u delo i drugi deo oslobođenja.

I od tog vremena gledamo mi oduševljeni u povećanu Srbiju i Beograd, instinktivno znajući da će od tamo svanuti zora našeg oslobođenja.

Svetski rat ispunio je naša isčekivanja. Zanos, koji je nastao, kada su naša braća kao oslobodioci prešli Drinu i Savu, bio je jasan dokaz što i kako smo mislili i ćutili.

Još uvek pod utiskom tih događaja (a oni će uvek ostati jednako jaki) spremao sam se u Beograd, pa sada možete i sami prosuditi, je li bilo opravdano moje veselje i nestrpljivost, da ćim pre ugledam prestonicu onog dela naše braće, koja poćiniše ćuda od junaštva i imaju najviše zasluge za naše ujedinjenje.

Već sam i dopust dobio, pripremio sve potrebno da otputujem posebnim sokolskim vozom iz Zagreba u ćetvrtak u noći dne 25. VI. U zadnji

čas važna službena zapreka, koja nedopušta, da krenem pre subote. Neugodno je bilo, ali čovjek se mora pokoriti.

U subotu ujutro prvim vozom jurim prema Beogradu. Na svakoj stanici gledam u red vožnje, koliko smo puta prevalili i koliko ga ima još do Beograda. Sve ide glatko do Oriovca pred Slav. Brodom, gde čekamo zakašnjeni brzovoz iz Beograda. Sa pô sata zakašnjenja odilazimo. Do Stare Pazove zakašnjenje se skraćuje na 20 minuta. U Pazovi se opet čeka na Beogradski brzovoz, a pušta se napred zagrebački, koji nam je za petama. Zakašnjenje će iznašati ukupno skoro jedan sat. Već sam čisto nervozan i prelazim u zagrebački brzovoz, koji nas dostigao, samo da čim pre stignem.

U Zemunu smo. Preko Dunava, na drugoj strani, razasule se hiljade sijalica i svetlo im se odseva u vodi. Ugodno i svečano raspoloženje te hvata kad voz prelazi preko železničkog mosta. Za čas smo u lepo osvetljenoj Beogradskoj stanici.

Izlazim iz voza i dobro pazim, kada će noga, da mi se prviput dotakne posvećene zemlje junaka, osvetnika i osloboditelja.

Teško je opisati utiske, koji se taj čas kao u magli redali jedan za drugim. Još dugo vremena, dok sam pešačio prema zajedničkom konačištu, srce mi silno udaralo, a udarci kao jaka jeka odjekivali u slepocicama...

Naraštajci spavaju. Našoj župi doznačeno je bilo prenočište u sanitetskoj školi Vojne bolnice. Kada sam tamo prispeo već je bilo 11 sati u noći. Postelju mi vrlo uslužno ustupio dežurni podoficir u velikoj sobi, gde su spavali većinom naraštajci i nekoliko najmlađih članova. Svetlo dviju sijalica baca obilnu svetlost na mladahna lica, koja mirno i duboko spavaju. Potpuni red i mir vlada u sobi i celoj zgradi, kojeg jedino prekidaju oprezni i tihi koraci dežurnih podoficira kad polako zalaze u sobe, da vide je li sve u redu.

Kroz otvorene prozore struji čist i svežao vazduh, a mladahna pluća duboko ga udišu.

Kad sam se nakon dva sata sa večere povratio našao sam istu sliku. Polako se svlačim, da nebi taj svečani mir narušio. — Nešto iza pete ujutro bude se jedan za drugim, ustaju, izlaze na dvorište, da se umiju. I svi tihi, puni obzira, bez trunka kakove raspojasanosti.

I kada se uredili, žure se da čim pre dospiju do vežbališta, jer je ono prilično daleko.

A u večer iza javne vežbe, već su svi natrag u bolnici. Pripravili se potpuno za odlazak, razgovaraju mirno i ozbiljno i kada je već vreme odlasku, zahvaljuju se dežurnom podoficiru i gotovo nečujno izlaze.

Silno mi se dopao red, ozbiljnost i obzirnost naših naraštajaca, i uveren sam, da će oni i u budućem svom životu ostati isto tako vredni i valjani.

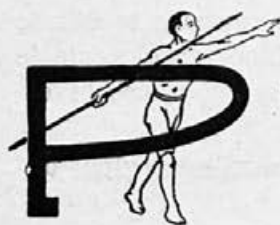
Kako iz ovih crtica vidite zapazio sam vrlo lepih strana u sokolskom odgoju kod vas naše dece i naraštaja. Ja sam ubeden, da bi vam mogao izneti još mnogo lepu crtu, da mi je bilo moguće doći pravovremeno u Beograd. I ovo vam budi dovoljno, da donekle uvidite kakovi moraju biti Sokolići ako hoće, da budu vredni Sokoli.

Sokolska prosvetna šola.

Narodna vzgoja.

(Dalje.)

od napredkom, ki ga želimo svojemu narodu, pa ne mislimo samo materijalnega napredka nego tudi napredovanje v kulturi. Tako hočemo potom kulture doprinesiti svoj delež k splošni kulturi človeštva, torej z narodno vzgojo skrbimo tudi za človečanstvo. Ne mislijo pa vsi tako, zakaj mnogi zanikajo potrebo deliti človeštvo po narodnosti nego je delijo po veri ali po stanovih. Tem je narodnost postranska stvar, zanje ne pomeni narodnost nič. Mi se ne moremo ogrevati za to naziranje, ker smo v komaj pretekli dobi kruto občutili nadvlado in moč močnejših narodov, ki so nas hoteli povsod oškodovati, da celo zatreti. To, žal, doživlja še vedno del našega naroda, ki še nima lastne države. Če bi v takem slučaju ne bila narodna zavest dovolj jaka, našega naroda že davno ne bi bilo več. Le s krepko narodno vzgojo, h kateri je v obilni meri prispevalo Sokolstvo, se je narod obdržal pri življenju.

Pri narodih, ki so združeni v lastnih državah, se potreba za poudarjanje narodnosti ne občuti toliko kakor pri onih, ki živijo v tujih državah. Tu se narodna misel skoraj pretvori v državotvorno idejo, zato se pri nas — odkar imamo samostojno državo — večkrat pojavljajo glasovi, da je Sokolstvo že doseglo svoj namen in da je nepotrebno. Tako pa govore seveda le oni, ki ne poznajo bistva sokolske ideje, in že zategadelj je potrebno, da podrobno spoznamo sokolsko misel. Toda tudi pri samostojnih narodih naj se goji narodnostno misel, da vsak vzljubi svoj narod in da pride do spoznanja, da je vsakogar sveta dolžnost ne samo skrbeti za svojo lastno osebo ampak tudi za napredek in blagostanje celokupnega naroda. S tem se privzgoji tudi ljubezen do domovine, ki naj bo vsakomur vzvišena, pa tudi ljubezen do svojcev, kar vzbuja v mladih srcih plemenita čustva.

S tem smo dokazali, da narodna zavednost ni slabost ampak čednost ter že zaradi tega zasluži, da jo gojimo in da jo vcepimo vsem pripadnikom naroda.

Tyrš je že ob ustanovitvi naložil Sokolstvu skrb za narodno vzgojo, naslanjajoč se pri tem na grško vzgojo, ki je imela za svoj glavni cilj telesno in kulturno povzdigo naroda. Sokolstvo je ostalo ves čas svojega obstanka zvesto tej nalogi, zakaj dosledno je poudarjalo zahtevo po narodni vzgoji in pri tem doseglo tudi lepe uspehe. Kakor smo že zgoraj omenili, ima Sokolstvo izmed vseh narodnih organizacij največjo zaslugo, da je vzdrževalo narodno zavednost in s tem mnogo pripomoglo do samoosvojitve naroda in do ustanovitve lastne države, to velja v enaki meri za nas Jugoslovence kakor tudi za Čehe.

Zanimivo je, da so vsi ustanovitelji telovadnih organizacij poudarjali narodno misel ter zahtevali poleg telesne vzgoje tudi narodno vzgojo. Tako se ta zveza pojavlja ne samo pri Slovanih ampak tudi pri drugih narodih, predvsem pri Nemcih, kjer je ustanovitelj nemškega turnerstva, Jahn, stavil telovadbo in narodnostno vzgojo v isto vrsto.

Smo in bomo torej za narodno vzgojo, ker želimo poleg telesne jakosti, ki jo hočemo potom Sokolstva dati svojemu narodu, okrepiti tudi narodno zavednost v naših pripradnikih, da bodo znali visoko ceniti in ljubiti svoj narod, svojo domovino in svojo državo.

(Zaradi pomanjkanja prostora nismo mogli zaključiti »Prosvetne šole«. Nadaljevali jo bomo v prihodnjem letniku.)

JOSIP JERAS:

Zgodovina telovadbe.

(Dalje.)

akor smo že čuli, so se začeli poprijemati sokolske ideje že v prvih letih »Južnega Sokola« tudi zunaj Ljubljane. Prvi so osnovali svoje društvo zavedni Kranjčani pod imenom »Gorenjski Sokol« v Kranju l. 1864. Štelo je to društvo 30 članov. Zajedno z »Južnim Sokolom« je prenehalo l. 1867. Drugod so se le tu pa tam javljali prvi poizkusi, ki pa so bili iz različnih vzrokov zatrti že v kali. — V ustanovni dobi so se osnovale l. 1869. in 1870. posebne podružnice ljubljanskega Sokola v Planini, Postojni in Vipavi, ter l. 1871. v Ilirski Bistrici. Toda tudi te podružnice niso imele dolgega življenja; prenehale so po parletni dobi.

Telovadnih prireditev do leta 1875. ni bilo posebnih, pač pa je novo telovadno dršтво Sokol v Ljubljani nastopilo prvič kot zabavno društvo 25. aprila 1868., ko je priredilo zabavni večer. V jeseni istega leta so se vršili zopet redni večeri ob sobotah večinoma pri »Slonu«. Pozneje se je priredilo še več drugih, večjih zabavnih večerov z najrazličnejšim sporedom večinoma v Čitalnici. Društveniki so se urili tudi v streljanju v tarčo. Zabavni večeri so bili dobro obiskani in so pripravili občinstvo vedno v židano voljo.

Do leta 1875. šteje »Sokol« 44 krajših in daljših izletov. Društvo se je udeleževalo s svojimi člani raznih narodnih svečanosti in je bilo vedno jako navdušeno pozdravljano od občinstva. Udeležilo se je n. pr. največjega ljudskega shoda, to je tabora na Vižmarjih, dne 17. maja 1896. l.; vsa ogromna množica 30.000 ljudi je tu navdušeno vztrajala v najhujšem dežju. Pri tej priliki so obdarovala tacenjska dekleta društveno zastavo s krasnim, bogato okrašenim trakom in primernim napisom. Nadalje se je udeležilo društvo kalškega, cerkniškega in vipavskega tabora in je napravilo tudi več samostojnih izletov. Morebiti največji izlet, saj kar se tiče udeležbe, je bil 14. julija 1872. čez Medvode, Presko, Soro v Škofjo Loko. Občinstva se je vse trlo; samo Ljubljančanov je bilo na tem izletu blizu 900. Z izleti je Sokol budil in krepil med slovenskim ljudstvom narodno zavest, ljubezen do rodne grude in Sokolstva. Nepobitno dejstvo je, da je Sokolstvo že v tedanji dobi storilo jako dosti v narodnem oziru.

Razumljivo je, da se sokolske ideje takrat še ni povsem pojmovalo, da je bilo vse delo šele v začetkih. Peščica ljudi, ki so vsaj deloma razumeli namen in cilje Sokolstva, niso imeli dovolj moči, da bi namah razširili sokolsko delo po vsej Sloveniji, posebno če pomislimo, da so avstrijske oblasti ne samo ovirale, temveč hotele na vsak način zatreti sokolsko gibanje.

Glavna podpora vsakemu društvu so marljivi in vztrajni člani. Prirodno je, da je bilo število članov v prvih letih splošnega navdušenja, ko je imelo ljubljansko društvo člane tudi zunaj Ljubljane, veliko večje, kakor v poznejših letih. S tem pa seveda ni opravičeno nazadovanje članstva, ki je od leta 1872. dalje stalno padalo. Vzroki tiče pač v zgoraj omenjenih činjenicah. Leta 1864. je štelo društvo 174 članov; to število je rastlo in doseglo l. 1871. že 274 članov. Takoj naslednjega leta je padlo na 182 in ob koncu ustanovne dobe 1875. jih je bilo samo še 108.

O nemirnosti ustanovne dobe priča, menim, tudi često menjavanje društvenih starost. Za dr. Costo v »Južnem Sokolu« so sledili kot staroste: J. Debevc (1868—1870), J. Murnik (1871), dr. V. Zarnik (1872 do 1873), I. Nolli (1875).

Doba upadanja.

V zgodovini češkega Sokolstva smo zabeležili, da je pričela sokolska stvar od l. 1874. oziroma 1875. propadati. Od kakih 130 društev jih je v kratkem izginilo kar nad polovico. Razpuščala jih je vlada, ugonabljala gospodarska kriza, uspavala v smrt splošna mlačnost, uničevali so jih domači spori, politični in osebni. Med vsemi so najhitreje izginila ona, ki so videla vse sokolsko delo v tem, da nastopajo v rdeči srajci, telovadba pa jim je bila stvar, ki se lahko goji ali pa, brez škode, tudi ne. Šele od leta 1882., ko se je vršil v Pragi prvi vsesokolski zlet, je začelo Sokolstvo zopet rasti.

(Dalje prih.).

Proste vježbe muške dece za VIII. svesokolski slet u Pragu g. 1926.

I. sastav.

(Vježba se u zbijenom peterostopu. Prvi i peti stoje na znački. Razmak u dublinu između peterostupa iznosi duljinu prostora između dviju značaka, t. j. jedna značka između peterostupa je prazna. Nije li štogod posebno rečeno, razumijevaj, da su pesnice otvorene.)

5 4 3 2 1

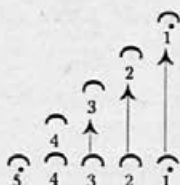
.

5 4 3 2 1

- A. I. 1. predručiti desnu (palac gore) — stoj prednožni desnom,
2. —
3. predručiti lijevu (palac gore), desna izdržaj u predručenju — stoj zanožni desnom,
4. —
- II. 1. skučiti priručno (stisnute pesnice pred ramenima, dlanovi gore, palci unutra) — skučiti prednožno desnu (stegno vodoravno, golijen ovjesno),
2. suniti gore (pesnice otvoriti, palci nazad) — udariti desnonoške u stoj prednožni,
3. skučiti priručno (stisnute pesnice pred ramenima, dlanovi gore) — sagnuti prednožno desnu (stegno vodoravno, golijen ovjesno),
4. sunuti napred (pesnice otvoriti, palci gore) — sunuti desnom dolje u stoj spetni,
- III. 1. nadručiti desnu (dlan napred), lijeva izdržaj u predručenju — stoj prednožni lijevom,
2. —
3. nadručiti lijevu (dlan napred), desna izdržaj u nadručenju — stoj zanožni lijevom,
4. —
- IV. 1. skučiti priručno (stisnute pesnice pred ramenima, dlanovi gore) — skučiti prednožno lijevu (stegno vodoravno, golijen ovjesno),
2. suniti gore (pesnice otvoriti, palci nazad) — udariti lijevonoške u stoj prednožni,
3. skučiti priručno (stisnute pesnice pred ramenima, dlanovi gore) — sagnuti prednožno lijevu (stegno vodoravno, golijen ovjesno),
4. sunuti dolje rukama i nogom u stoj spetni, priručiti,
- B. V. 1. predručenjem nadručiti (dlanovi napred),
2. —
3. klek sunožni — izdržaj u nadručenju,
4. —
- VI. 1. sjed među petama — ruke prekriziti na prsa (desna preko lijeve, prsti kod ramena),
2. —
3. (u kleku i sjedu) pretklon, ruke izdržaj,
4. —

- VII. 1. usprav u sjed među petama u kleku, ruke izdržaj,
 2. —
 3. udariti napred i zaručiti (dlanovi napred) — dizaj u klek sunožni,
 4. —
- VIII. 1. predručenjem nadručiti (dlanovi napred) — zaklonom dizaj u stoj spetni,
 2. —
 3. predručenjem priručiti i unakrst se uhvatiti rukama otraga (lijevom uhvati 1. desnu trećega, 2. četvrtoga, 3. petoga, 4. lijevom petoga; prvi uhvati desnom desnu drugoga),
 4. —
- C. IX. 1., 2., sa 4 skoka napred (lijevom, desnom, lijevom, desnom), peti na mjestu, okrenuti se $\frac{1}{4}$ kruga na lijevo oko 1. krajnika (petoga),
 3. priključak lijevom (nogom),
 4. —
- X. 1. čučanj (ruke podjednako unakrsno spojene otraga),
 2. —
 3. dizaj u uspon,
 4. —
- XI. 1., 2. sa 4 skoka napred (osim petoga) okrenuti se $\frac{1}{4}$ krugom nalijevo oko 1. krajnika,
 3. priključak lijevom,
 4. —
- XII. 1. čučanj (ruke podjednako unakrsno spojene otraga),
 2. —
 3. dizaj u stoj spetni — priručiti,
 4. —
- Ovih se 12 taktova opetuje još jedamput.

Prelaz u temeljni postav k II. sastavu.

Peti ostaje na mjestu (na značci).

Na »je-«: — 4., 3., 2. i 1. korak lijevom napred,

» »dan«: — 4. priključak desnom — 3., 2. i 1. korak desnom napred,

» »dva«: — 3. priključak lijevom — 2., 1. korak lijevom napred,

» »i«: — 2. priključak desnom i 1. korak desnom napred,

» »tri«: — 1. priključak lijevom,

» »l«: — stoje svi na kosini suprotnih uglova, prvi i peti na značkama.

Čelni postav ostaje nepromijenjen.

II. sastav.

- I. 1. »je-«: uspon — odručiti (hrpti gore) i mali zamah gore,
 » »dan«: izdržaj u usponu — povrat u odručenje,
 2. »dva«: izdržaj u usponu — neznatno veći zamah gore,
 » »i«: izdržaj u usponu — povrat u odručenje,

3. »tri«: izdržaj u usponu — zamah (još nešto veći) gore,
- »i«: izdržaj u usponu — povrat u odručenje,
4. »četiri«: izdržaj u usponu — zamah (najveći, najviše do odručenja gore),
- »ri«: izdržaj u usponu — povrat u odručenje.

II. 1. poskokom stoj raskročni strance — mali krug rukama (u odručenju) nazad,

2. izdržaj u stoju raskročnom — nešto veći krug nazad,
3. izdržaj u stoju raskročnom — opet nešto veći krug nazad,
4. izdržaj u stoju raskročnom — najveći (najviše do odručenja gore) krug nazad do odručenja,

III. 1. izdržaj u stoju raskročnom — čelni krugovi dolje (do odručenja, hrpti gore),

2. izdržaj u stoju raskročnom — priručenjem predručiti unutra (dlanovi unutra, prste spojiti),

3. počučanj u stoju raskročnom (na punim stopalima) — pretklon (duboki) — priručiti (pesnice spojene čim niže među nogama) — glava nagnuta k prsima,
4. usprav, dizaj i poskokom stoj spetni — nadručiti unutra (prsti podjednako spojeni),

IV. 1. počučanj u usponu spetnom — odručiti (dlanovi gore),

2. nadručiti unutra (prsti spojeni) — dizaj i poskokom stoj raskročni strance,

3. poskokom počučanj u usponu spetnom — odručiti (dlanovi gore),

4. nadručiti unutra (prsti spojeni) — dizaj i poskokom stoj raskročni strance,

V. 1.—4. polagano: pretklon i odručenjem predručiti van (prsti se dotiču prstiju nogu),

VI. 1. poluusprav (u mirni pretklon — polupretklon) — priručiti i zaklon glave,

2. povrat u položaj V. 4.,

3. poluusprav (u polupretklon) — priručiti i zaklon glave,

4. povrat u položaj V. 4.,

VII. 1. poskokom potpor čučnjem (koljena izvan ruku, prsti ruku pred prstima nogu),

2. —

3. dizaj u stoj spetni — odručenjem nadručiti (dlanovi napred),

4. —

VIII. 1. $\frac{1}{2}$ okreta lijevo u stoj zanožni desnom van — odručiti gore (poslije $\frac{1}{2}$ okreta [dlanovi napred]),

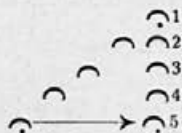
2. odručiti (dlanovi napred) — izdržaj u stoju,

3. priručiti — priključak desne u stoj spetni,

4. —

Isto opetuj još 3 puta (jedamput na okolo).

Prelaz u temeljni postav k III. sastavu.

Prvi ostaje na mjestu (na značci).

Na jedan: 2., 3., 4. i 5. odskok desnom (strance) i priključak lijevom,

» dva: 3., 4. i 5. odskok desnom i priključak lijevom,

» tri: 4. i 5. odskok desnom i priključak lijevom,

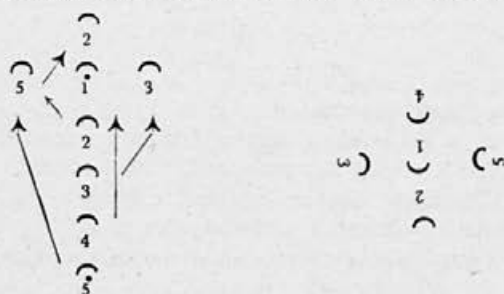
» četiri: 5. odskok desnom i priključak lijevom.

Čelni postav i opet se nije promijenio. Petorice tvore zastup, prvi i peti na značkama.

III. sastav.

- I. 1. odručiti lijevu (dlan gore), skučiti odručno gore desnu (pesnicu na šiju) — stoj otkročni lijevom — pogled lijevo,
2. —
3. skučiti odručno gore lijevu (pesnicu na šiju) — sunuti strance desnu (dlan gore) — izdržaj u stoju — pogled desno,
4. —
- II. 1. sunuti lijevom strance (dlan gore) — otklon lijevo (desna ruka je okomito gore, lijeva se pesnica hrptom dotiče lisnjaka),
2. usprav — izdržaj u odručenju,
3. otklon desno — izdržaj u odručenju (ruke obrnuto položaju II. 1.),
4. usprav — izdržaj u odručenju, no dlanove okrenuti napred,
- III. 1. zasuk trupa lijevo — ruke izdržaj,
2. odsuk trupa desno — ruke izdržaj,
3. zasuk trupa desno — ruke izdržaj,
4. odsuk trupa lijevo — ruke izdržaj,
- IV. 1. $\frac{1}{2}$ okreta lijevo i priključak lijeve u stoj spetni — predručiti (palci gore, desna priručenjem),
2. —
3. pretklon (vodoravni) — priručiti,
4. —
- V. 1. usprav, predručni (palci gore) — stoj zakročni desnom (veći),
2. nadručiti (palci nazad) — klek desnonožni,
3. pretklon potpor klečeći (na desnoj),
4. —
- VI. 1. zanožiti lijevu (vodoravno),
2. —
3. predskokom lijeve potpor čučnjem zanožno desnom,
4. —
- VII. 1. usprav i dizaj u počučanj zanožno desnom — zasuk trupa lijevo i odručiti (dlanovi napred),
2. priručenjem odručiti (dlanovi napred) i odsukom trupa desno i $\frac{1}{2}$ okr. desno dizaj u stoj odnožni desnom,
3. skučiti priručno (prsti se dotiču ramena s vanjske strane) — stoj križni (desna preko lijeve),
4. $\frac{1}{4}$ okret lijevo u uspon spetni — sunuti gore (palci nazad),
- VIII. 1.—4. polagano odručenjem priručiti — stoj spetni. (Gibanje rukama je plovno i tako polagano, da na jedan dođemo do odručenja gore [palci nazad], na dva do odručenja [dlanovi gore], na tri do odručenja dolje [dlanovi gore], na tri a) okrenemo pesnice [palci napred] i na četiri se priruči. U stoj spetni ide se odmah na jedan.) Isto još jedamput (opetuje se samo dvaput).

Prelaz u temeljni postav k IV. sastavu.

Prvi ostaje na mjestu (na značci).

Na jedan ostali (2., 3., 4. i 5.) iskorače i postave se: drugi sa dva koraka napred pred prvoga (obiđe ga s lijeve strane),

treći sa dva koraka desno uz prvoga,

četvrti sa dva koraka iza prvoga,

peti sa tri koraka lijevo uz prvoga.

Na četiri izvede drugi $\frac{1}{4}$ okret lijevo, treći $\frac{1}{2}$ okreta lijevo, peti $\frac{1}{2}$ okreta desno (prvi in četvrti stoje). Razmak između pojedinih članova petorice otprilike na duljinu predlaktice.

IV. sastav.

Nutarnji (prvi):

- I. 1. čučanj — skučiti odručno gore (pesnice na šiji),
2. —
3. dizaj u uspon — sunuti gore (palci nazad),
4. —
- II. 1. čučanj — pesnice o bok,
2. —
3. —
4. —
- III. 1. dizaj u stoj spetni — skučiti odručno (pesnice nad ramenima, hrpti gore),
2. sunuti strance gore (pesnice stisnute, palci nazad),
3. —
4. —
- IV. 1. stoj spetni — skučiti priručno (pesnice otvorene izvan ramena),
2. —
3. —
4. —
- V. 1. sunuti strance gore (palci nazad),
2. —
3. —
4. —
- VI. 1. odručiti dolje (palci napred),
2. —
3. —
4. —
- VII. 1. potpor čučnjem (koljena izvan ruku),
2. —
3. —
4. —
- VIII. 1. dizaj, odručiti gore (palci nazad),
2. —
3. —
4. —

- IX. 1. priučiti,
2. —
3. —
4. —

Vanjski (t. j. 2., 3., 4. i 5.):

- I. 1. zaručiti van (pesnice spojene) — uspon,
2. —
3. odručiti (pesnice spojene) — stoj zakročni desnom — neznatni zaklon,
4. —
- II. 1. odručiti gore (pesnice spojene) — počučanj prednožno lijevom — pretklon,
2. —
3. —
4. —
- III. 1. usprav, priključak desne k lijevoj u čučanj i uhvatiti objeručke nutarnjeg ispod koljena,
2. dizaj i dignuti nutarnjeg (njegova koljena su u visini prsiju),
3. —
4. —
- IV. 1. čučnjem postaviti prvoga na zemlju,
2. dizaj sa $\frac{1}{4}$ okretom lijevo u stoj spetni, priručiti,
3. —
4. —
- V. 1. pesnice o bok — pretklon (vodoravni),
2. —
3. padom napred potpor klečeći sunožni,
4. —

- VI. 1. usprav u klek sunožni — zaručiti van (dlanovi napred) — uviti zaklon,
 2. —
 3. —
 4. usprav, dizaj u potpor čučnjem,
- VII. 1. dizaj — nadručiti (palci nazad),
 2. stojem iskoračnim desnom napred $\frac{1}{2}$ okret lijevo u ispad lijevom napred — predručenjem i priručenjem predručiti dolje van (pesnice se spoje) — neznatni pretklon,
 3. —
 4. —
- VIII. 1. predručiti van (pesnice podjednako spojene) — zagib i zaklon (čim veći),
 3. —
 2. —
 4. —
- IX. 1. usprav, dizaj i priključkom lijeve stoj spetni — odručiti (pesnice podjednako spojene),
 2. — 4. peti napušta lijevom rukom drugoga i okrene se sa $\frac{1}{2}$ okr. l., a na to se svi trčanjem nalijevo strance uzajamno vuku i zauzmu prvotni postav k I. sastavu i priruče.

Vježbaju svi:

- X. 1.—4. uhvate drug druga kod ramena i sačine lepezu (prvi se upire o zemlju desnom rukom, peti lijevom),
- XI. 1.—4. izdržaj u skupini,
- XII. 1. srušiti skupinu i nastupiti u red (petorice),
 2. —
 3. uhvatiti čepicu i predručiti gore van,
 4. čepicu na glavu — odmor.
 Vježba se samo jedamput.

JOS. A. KRALJIĆ:

Da je meni . . .

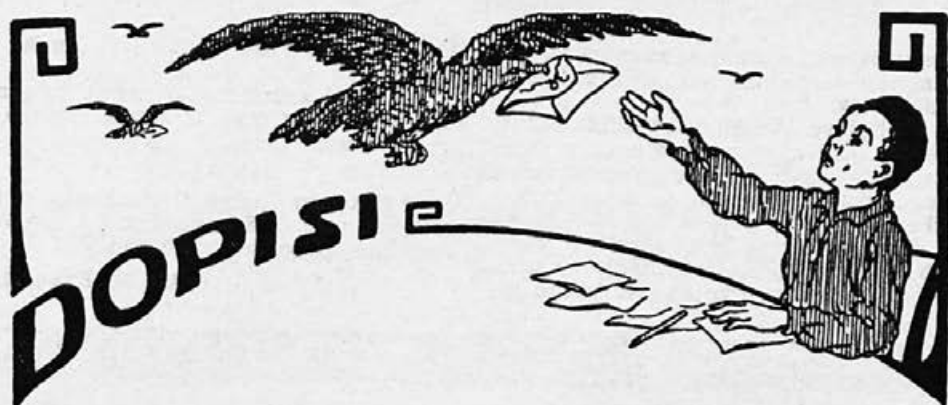
Da je meni krilo tvoje,
 Sokole moj sivi,
 letio bih u visine,
 gdje je oganj živi.

Trgao bih sunca zrake,
 zvijezda biser sjajni,
 da opsipam gnijezdo tvoje,
 rod tvoj veličajni.

Neka vide Sokolići
 kud me vode puti,
 neka znadu mili ptići,
 što mi srce čuti.

Neka znadu, da u njima
 moje srce živi,
 s tobom da sam jedna duša —
 Sokole moj sivi!

SOKOLSKE PRIREDBE V ZEMUNU.

5. novembra o. g. priredilo je zemunsko Sokolsko društvo proslavu u čast 7mogođišnjice oslobođenja i dolaska srpske vojske u grad Zemun sa programom i igrankom.

Proslava je uspjela odlično i na opšte zadovoljstvo prisutnih, među kojima smo opazili br. Poljanskog, Taranovskoga i mnoge ugledne članove ruskog Sokola i kolonije.

U 20:30 sati otpočelo je svečano selo u društvenoj dvorani dekoriranoj čilimovima pozdravnim govorom br. starešine.

Posle pozdrava vežbao je muški podmladak vežbu »U boj« precizno i složno.

Male sestre Gaja Apostolovičeva i M. Saviceva, prva je predstavljala »pesnika«, a druga »vilu«, deklamovale su pesmu »Pesnik i Vila« od Voj. Ilića, a Anda Miškova i male drugarice pesmu »Na Liparu« od D. Jakšića. Deklamovanje »Na Liparu« pratila je na glasoviru gica M. Stossova.

»Konjičice« (ritmičke igre) izvađala su ženska deca sa nekim članicama sa mnogo smisla i vrlo lepo.

Članovi sa Vojnovičevim vežbama »Oslobođenja i Ujedinjenja« i članice sa vežbom »Trubili nam veselo...« pokazali su svoju spremu dosta dobrim izvođenjem.

Muzičke tačke programa izvele su gđa Oblakova solo pevanjem »starinskih ruskih narodnih pesama« uz pratnju gitare, i simpatične male sestre Štokove četveroručnim sviranjem na glasoviru »Slovensku Ouver-turu« od A. E. Titla.

Sve tačke u programu uspele su potpuno, a vežbači i ostali koji su sudelovali prikazali su mnogobrojnoj publici svoju odličnu kvalitetu i sokolsku harmoniju rada.

Igrankom je završeno uspelo selo u dobrom raspoloženju.

Druga sokolska priredba prošlog me-seca je sokolska akademija, koja je održana 14tog u sali Grand Hotela.

Akademija je moralno, i delimično ma-terijalno postigla lep uspeh.

Svaka tačka i svaka vežba bila je odlično izvedena. Trud i zauzimaljivost Sokola bila je nagrađena dugim aplauzima.

Vežbači i vežbačice dali su sve što se od njih tražilo, pa da vežba uspe. Na njihovim licima očitavala se odlučnost i smisao za lepoto, elegancijom i skadnošću.

Sve su kategorije Sokola nastupile u raznim odgovarajućim vežbama.

Muška deca radila su Jankovičeve »Skupinske vežbe« prerađene po br. J. Rankovu, odlučno i brzo. Prelazi iz teških položaja izvedeni su lakoćom.

Vežbe s lutkama ispale su prilično povoljno i pohvalno za žensku decu.

O vežbi »U boj« rekao sam svoj sud malo pre. Dobri vežbači sa uvežbanom vežbom nikada neće pogrešiti.

Jedna od najboljih i najuspelijih tačaka bile su »ritmičke proste vežbe uz ruske narodne pesme«, koje je sastavio br. J. Bogner, a izveo ženski naraštaj.

On je vaspitao svoje vežbačice do krajnjih granica tehničke mogućnosti što mu je, kao autoru, bilo dosta olakšano.

Tehničke poteškoće kod ukupnog spremanja prebrodio je, čime je pokazao svoje tehničke sposobnosti i shvaćanje dinamike, harmonije nijansa, ritam ruskih narodnih pesama i njihovu karakteristiku. Ritam kretnja i pokreta ruku i nogu odgovarao je ne potpuno, ali ipak dovoljno ritmu ruskih narodnih pesama. Shvaćanje devojčica bilo je dosta izražajno, a izvedba vežbe odgovarala je pravilima estetike.

Br. J. Bogner našao je dobre interpretante njegovog shvaćanja, a ženski naraštaj pokazao je i ovom prilikom svoju odličnu kvalitetu.

Vežbe članova na vratilu bile su efektivne i uzbudljive.

Treća vežba bila je onemogućena padom br. Roknića zajedno sa odkačenim vratilom. Vrsta je radila kao celina i ako je svaki pojedinac dao svoje vežbe.

Vežbe sa suncobranama bile su neobično ljupke i naivne.

Ženska deca sa dečjim smeškom na bezazlenim licima radila su lepo i otmeno.

Njihovi pokreti crvenim suncobranima, a u belim haljinicama, te cela slika pružila je redak užitek.

Pechlatove »Vežbe s venčicama« izvadale su članice, u neodgovarajućim haljinicama, vrlo dobro. Njihove su se kretnje i stavovi dosta poklapali sa kompozicijom vežbe i muzike.

Članovi su vežbali »praške proste vežbe«. Teške po sastavu učinile su priličan efekat. One se prvi put izvajaju ne sa-

mo u Zemunu nego i u državi.¹ Muziku je komponirao br. St. Šuica.

Time je završen vrlo uspeli program akademije posle čega je nastala igranka u vedrom raspoloženju.

¹ Sokolsko društvo II v Ljubljani je izvajalo te vaje že 8. novembra t. l. na svoji akademiji. (Opomba uredništva.)

Dušan B. Živković.

Ave patria! Lirična epopeja v treh slikah, s predigro in končno alegorijo. Spisal Igor Vidic. Izdala in založila Učiteljska tiskarna v Ljubljani. 1925. Cena 8 Din.

Kratka predigra, ki ji slede tri dramatične slike z naslovi: »Mati Žalosti«, »Mati Bolesti«, »Mati Radosti« ter končna alegorija, ki jo sestavljajo vsi pripadniki Sokolstva, to je vsebina knjižici. V lepih besedah je opisana ljubezen do domovine, ki jo predstavlja mati. Njeni sinovi, med katerimi je nekaj prepirljivih in nesložnih, nekaj dobrih in skrbnih za dom, nam predstavljajo needinost in separatizem na eni strani in ljubezen do našega uedinjenega naroda na drugi strani. Končno zmaga ljubezen do rodne hiše, v katero se povrnejo vsi sinovi ter s skupnim delom dvignejo blagostanje domače hiše — skupne domovine.

Igra je jako pripravna za naše odre, zlasti pa za sokolske in državne praznike, v katerih hočemo pokazati in vzbuditi domovinsko ljubezen. Ker je igra v tesni zvezi s Sokolstvom in jo je pisatelj v znak ljubezni in spoštovanja do jugoslovenskega Sokolstva poklonil njemu, bo še posebej prikladna za sokolske odre. Vsako sokolsko društvo naj jo ima v svoji knjižnici in naj jo, če mu razmere dopuščajo, tudi vprizori. Pisatelju, dobremu Sokolu, smo hvaležni za to delce, kakršnih pogrešamo v naši literaturi.

Istrijanke, pjesme i priče za mladež. Josip A. Kraljić, rav. učitelj u Krku. Vlastita naklada. Cena Din 10, sa poštarinom Din 12.

Gosp. Kraljić poznat je oдавna našoj mladeži svojim lepim pesmama, pripovestima i pričama. Bio je i više vremena urednik lista za mladež »Mladi Istran«. Najlepše svoje godine proboravio je kao učitelj u kopненоj Istri i tu je on učiteljevanjem, vatrenom i rodoljubnom rečju i pesmom budio naše ljude i mladež za zajedničku nam majčicu domovinu. Kakvim veseljem sjajilo se njegovo lepo lice, kad je vidio da mu delo rađa dobrim plodom! I kad je Istri osvanuo dan slobode, kad su Hrvati i Slovenci iz dna duše prisizali vernost svome vladaru Petru Velikome i Aleksandru, tko veseliji od njega! Ali kratkotrajna be sreća Istri, zemljici našoj miloj! Jedva joj se prikazalo sunce zlate slobode, već joj je jadno omrknilo. I Kraljić se trese na pomisao, da ono more suza što ih sada sirotica Istra lije, da ono zlo kruistarske siročadi, dr. Josipu Šiloviću, svene naudi. S Istrom siroticom plače i Kraljić, ali ne očajava. Iz njegova ranjena srca nikle su pjesme i priče pod gornjim naslovom. Posvećene su velikom dobrotvoru istarske siročadi dr. Josipu Šiloviću, sveučilišnom profesoru u Zagrebu. Svi oni Istrani i Istranke, koji su ovdje u slobodnoj i ujedinijenoj kraljevini Srba, Hrvata i Slovenaca, treba da naruče ovo cvijeće, niklo iz srca rodoljubnog pisca. Imućniji ljudi neka ih naruče više i podare siromašnjijima našima gdje god ih ima. Naši ovdje ne smiju da zaborave na Istru siroticu, ni oni u Istri na nas. Poduprimo i pisca u njegovu rodoljubivom radu!

B...ć.

GORJET NE MOŽE OGANJ BEZ DRVA.